

รายวิชา ภาษาไทย

รหัสวิชา ท๒๑๑๐๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ พู่กันแห่งราชาธิราช

เรื่อง เรียงร้อยถ้อยความ เต็มเต็มความคิด (๑)

ครูผู้สอน ครูวิชุดา กลิ่นจงกล

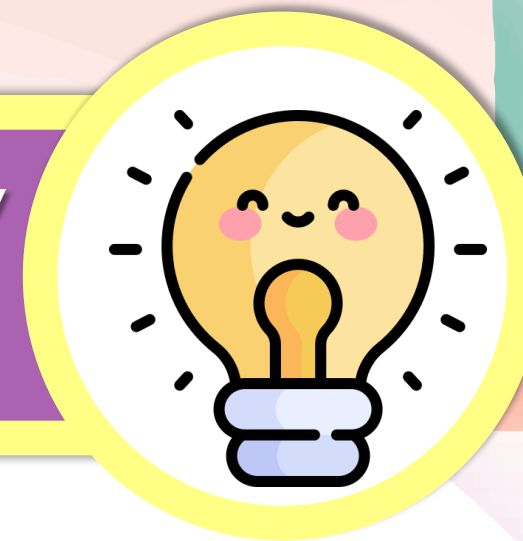

เรื่อง เรียงร้อยถ้อยความ เติมเต็มความคิด (๑)

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. อธิบายองค์ประกอบของการเขียนเรียงความได้ถูกต้อง
๒. บอกเหตุผลและการเชื่อมโยงประเด็นต่าง ๆ เพื่อนำเสนอความคิดเกี่ยวกับการเขียนเรียงความได้อย่างชัดเจน
๓. บอกคุณค่าของการใช้ภาษาเขียนในการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์

กิจกรรม

“คำเดียวเล่าเรื่อง”

การปฏิบัติกิจกรรม

กิจกรรมรายบุคคล

นักเรียนทำกิจกรรม “คำเดียวเล่าเรื่อง” โดยครูเขียนคำว่า “เรียงความ” บนกระดาน โดยให้นักเรียนแต่ละคนพูดคนละ ๑ คำ ที่นักเรียนนึกถึงเมื่อได้ยินคำว่า “เรียงความ” ซึ่งครูจะใช้ลูกบอลส่งต่อกันไปลูกบอลหยุดอยู่ที่ใครคนนั้นจะต้องเป็นคนตอบ ทำแบบนี้จนกว่าจะครบเวลาที่ครูกำหนด และระหว่างที่นักเรียนตอบ ๑ คำให้คุณครูจดบันทึกคำตอบของนักเรียนด้วย

ลงมือปฏิบัติ

กิจกรรม

“คำเดียวเล่าเรื่อง”

คำถามชวนคิด

๑. จากคำที่นักเรียนพูดมา
นักเรียนคิดว่าเรียงความคืออะไร
๒. คำไหนที่บ่งบอกถึงประโยชน์
ของเรียงความ

ศึกษาใบความรู้

เรื่อง เรียงร้อยถ้อยความ

เติมเต็มความคิด (๑)

ใบความรู้

เรื่อง เรียงร้อยถ้อยความ เติมเต็มความคิด (๑)

ใบความรู้เรื่อง เรียงร้อยถ้อยความ เติมเต็มความคิด (๑)

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง พุกันแห่งราชาธิราช

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๔ เรื่อง เรียงร้อยถ้อยความ เติมเต็มความคิด (๑)

รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๑๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

การเขียนเรียงความ

เรียงความ หมายถึง งานเขียนร้อยแก้วประเภทหนึ่งที่แต่งขึ้นตามความรู้สึกรักนึกคิดของผู้เขียน โดยนำถ้อยคำมาประกอบกันเป็นประโยค และเรียบเรียงให้มีความต่อเนื่องตามโครงเรื่องที่ผู้เขียนกำหนดไว้

การเขียนเรียงความที่ดีเริ่มต้นที่ความคิด ผู้เขียนต้องฝึกคิดในเรื่องต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ มีเหตุผล ถูกทิศทาง รวมถึงต้องเขียนแนวคิดและส่วนขยายให้มีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกัน

องค์ประกอบของเรียงความ

เนื้อหาเรียงความมี ๓ ส่วน ได้แก่ ส่วนคำนำ ส่วนเนื้อเรื่อง และส่วนสรุป ซึ่งเนื้อความในส่วนที่เป็นเนื้อเรื่องจะมีความยาวมากกว่าส่วนอื่น ๆ โดยใช้การขึ้นย่อหน้าใหม่เพื่อลำดับประเด็นที่เราเสนอ

๑. ส่วนคำนำ

เป็นเนื้อความส่วนแรกที่ใช้เกริ่นนำเข้าสู่เรื่อง ทำให้ผู้อ่านทราบว่าเรียงความเรื่องนี้จะกล่าวถึงอะไร คำนำจะมีความยาวประมาณ ๑ ย่อหน้า โดยผู้เขียนจะต้องเลือกใช้ถ้อยคำเพื่อกระตุ้นความสนใจของผู้อ่านให้ติดตามเรื่อง และยังต้องเขียนให้สอดคล้องกับชื่อเรื่องและเนื้อเรื่องทั้งหมด การเขียนคำนำทำได้หลายวิธี เช่น

- เริ่มต้นด้วยการยกคำกล่าวบุคคลสำคัญ
- เริ่มต้นด้วยยกสุภาษิต คำพังเพย คำคม บทร้อยกรองที่น่าสนใจ
- กล่าวเกี่ยวข้องกับประเด็นที่จะเขียนเพื่อนำเข้าสู่เรื่อง
- เริ่มต้นด้วยการตั้งคำถาม

ซึ่งสิ่งที่ยกมากล่าวอ้างจะต้องมีความน่าเชื่อถือ เกี่ยวข้อง และสอดคล้องกับประเด็นความคิดหลักของเรียงความ

๒. ส่วนเนื้อเรื่อง

เป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุด เพราะเป็นส่วนที่บรรจุเนื้อหาสาระ ความรู้สึกรักนึกคิดของผู้เขียนก่อนลงมือเรียบเรียง ผู้เขียนจะต้องวางโครงเรื่องให้เรียบร้อย จะเขียนเรื่องใดเพื่อจุดประสงค์ใด ข้อมูลที่ต้องใช้มีอะไรบ้าง ประเด็นใดเป็นประเด็นหลักควรนำมาเขียนก่อน แล้วประเด็นใดควรนำมาขยายความสนับสนุนประเด็นหลัก สิ่งสำคัญคือ ทุกประเด็นต้องสัมพันธ์กันและมุ่งสู่วัตถุประสงค์หลัก การเขียนส่วนเนื้อเรื่องควรยึดแนวทางดังนี้

๒.๑ เขียนให้มีสารัตถภาพ หมายถึง เขียนให้ถูกต้อง แจ่มแจ้งสมบูรณ์ ผู้อ่านสามารถเข้าใจวัตถุประสงค์ของผู้เขียนได้เป็นอย่างดี

๒.๒ เขียนให้มีเอกภาพ หมายถึง เขียนให้ได้ใจความสำคัญในแต่ละย่อหน้า ไม่ออกนอกเรื่อง สับสนหรือวอกวน

๒.๓ เขียนให้มีสัมพันธ์ภาพ หมายถึง เขียนเนื้อหาแต่ละย่อหน้าให้มีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกัน โดยตลอดทั้งเรื่อง และย่อหน้าต่อ ๆ มาจะต้องสัมพันธ์กับย่อหน้าที่ผ่านมา

ใบความรู้

เรื่อง เรียงร้อยถ้อยความ เติมเต็มความคิด (๑)

๓. ส่วนสรุป

เป็นส่วนที่ใช้เพื่อปิด หรือจบเรียงความ ผู้เขียนต้องทำให้ผู้อ่านเกิดความกระจ่าง ความพึงพอใจที่ได้รับแง่คิดหรือข้อคิด

การเขียนส่วนสรุป ผู้เขียนไม่ควรใช้คำขึ้นต้นย่อหน้าว่า สรุป สรุปแล้ว สรุปได้ว่า เพราะจะทำให้เรียงความขาดความต่อเนื่อง ส่วนสรุปของเรียงความไม่ควรให้รายละเอียดเพิ่มเติม แต่ต้องสร้างหรือเน้นสาระสำคัญ เช่น การสรุปด้วยคำสอน บอกให้ทำ หรือเลิกทำบางสิ่งบางอย่าง สรุปด้วยการกล่าวอ้างบทหรือยกถ้อยคำคม วาทกรรม ที่ช่วยเน้นย้ำประเด็นความคิดหลัก

หลักในการเขียนเรียงความ

หลักในการเขียนเรียงความที่สำคัญ ๆ มีดังนี้

๑. เขียนตรงตามส่วนประกอบของการเขียนเรียงความ คือ มีส่วนคำนำ ส่วนเนื้อเรื่อง และส่วนสรุปย่อหน้าแรกและย่อหน้าสุดท้ายเป็นส่วนนำและส่วนปิดเรื่อง

๒. เขียนตรงตามโครงเรื่องที่วางไว้ทุกประเด็น

๓. เนื้อเรื่องที่วางไว้ตามโครงเรื่องควรเขียนอย่างครบถ้วน และสมบูรณ์และมีการลำดับขั้นตอนที่ต่อเนื่องสอดคล้องกัน

๔. การนำเสนอเรื่อง ให้มีสาระน่าอ่าน เลือกสรรข้อความที่เหมาะสม มีความน่าเชื่อถือ

๕. มีความคิดแปลกใหม่ ทันสมัย น่าสนใจ สอดแทรกในข้อเขียนอย่างเหมาะสม

๖. มีสำนวนการเขียนดี มีโวหาร คือมีถ้อยคำที่เรียบเรียงน่าอ่าน มีการแสดงถ้อยคำออกมาเป็นข้อความเปรียบเทียบ

๗. มีความงามในรูปแบบ คือ หัวกลางหน้ากระดาษ หัวข้อชิดขอบกระดาษ หัวข้อย่อหน้า หัวข้อย่อจะวางรูปแบบได้สัดส่วนที่เหมาะสม สวยงาม อ่านง่าย ไม่สับสน ย่อหน้าใหม่ทุกครั้งเมื่อต้องการเปลี่ยนเรื่องใหม่

ขั้นตอนในการเขียนเรียงความ

๑. กำหนดหัวข้อเรื่อง

๒. กำหนดขอบเขตของเนื้อเรื่องและกำหนดขอบเขตของจุดมุ่งหมายให้เฉพาะเจาะจง

๓. รวบรวมข้อมูลเพื่อใช้เขียนโครงเรื่อง

๔. จัดหมวดหมู่ความคิดเป็นหัวข้อสำคัญได้แล้วนำมาจัดวางเป็นโครงเรื่อง แล้วลงมือเขียนตามรูปแบบ

การเขียนเรียงความ

เรียงความ หมายถึง งานเขียนร้อยแก้วประเภท
หนึ่งที่แต่งขึ้นตามความรู้สึกรักนึกคิดของผู้เขียน โดย
นำถ้อยคำมาประกอบกันเป็นประโยค และเรียบเรียงให้มี
ความต่อเนื่องตามโครงเรื่องที่คุณเขียนกำหนดไว้

การเขียนเรียงความ

การเขียนเรียงความที่ดี เริ่มต้นที่ความคิด

ผู้เขียนต้องฝึกคิดในเรื่องต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ
มีเหตุผล ถูกทิศทาง รวมถึงต้องเขียนแนวคิดและส่วน
ขยายให้มีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกัน

องค์ประกอบของเรียงความ

เนื้อหาเรียงความมี **๓** ส่วน ได้แก่ ส่วนคำนำ
ส่วนเนื้อเรื่อง และส่วนสรุป ซึ่งเนื้อความในส่วนที่เป็น
เนื้อเรื่องจะมีความยาวมากกว่าส่วนอื่น ๆ โดยการใช้การ
ขยับย่อหน้าใหม่เพื่อลำดับประเด็นที่เราเสนอ

๑. ส่วนคำนำ

เป็นเนื้อความส่วนแรกที่ใช้เกริ่นนำเข้าสู่เรื่อง ทำให้
ผู้อ่านทราบว่าเรียงความเรื่องนี้จะกล่าวถึงอะไร คำนำจะมี
ความยาวประมาณ ๑ ย่อหน้า โดยผู้เขียนจะต้องเลือกใช้
ถ้อยคำเพื่อกระตุ้นความสนใจของผู้อ่านให้ติดตามเรื่อง
และยังต้องเขียนให้สอดคล้องกับชื่อเรื่องและเนื้อเรื่อง
ทั้งหมด การเขียนคำนำทำได้หลายวิธี เช่น

๑. ส่วนคำนำ

- เริ่มต้นด้วยการยกคำกล่าวบุคคลสำคัญ
- เริ่มต้นด้วยสุภาพนิท คำพังเพย คำคม บทร้อยกรองที่น่าสนใจ
- กล่าวเกี่ยวข้องกับประเด็นที่จะเขียนเพื่อนำเข้าสู่เรื่อง
- เริ่มต้นด้วยการตั้งคำถาม

๑. ส่วนคำนำ

ซึ่งสิ่งที่ยากมากกล่าวอ้างจะต้องมีความ
น่าเชื่อถือ เกี่ยวข้อง และสอดคล้องกับ
ประเด็นความคิดหลักของเรียงความ

๒. ส่วนเนื้อเรื่อง

เป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุด เพราะเป็นส่วนที่บรรจุ
เนื้อหาสาระ ความรู้สึกรักนึกคิดของผู้เขียน ก่อนลงมือ
เรียบเรียง ผู้เขียนจะต้องวางโครงเรื่องให้เรียบร้อย จะเขียน
เรื่องใดเพื่อจุดประสงค์ใด ข้อมูลที่ต้องใช้มีอะไรบ้าง
ประเด็นใดเป็นประเด็นหลักควรนำมาเขียนก่อน

๒. ส่วนเนื้อเรื่อง

แล้วประเด็นใดควรนำมาขยายความสนับสนุน
ประเด็นหลัก สิ่งสำคัญคือ ทุกประเด็นต้องสัมพันธ์
กันและมุ่งสู่วัตถุประสงค์หลัก การเขียนส่วนเนื้อเรื่อง
ควรยึดแนวทาง ดังนี้

๒. ส่วนเนื้อเรื่อง

๒.๑ เขียนให้มี **สารัตถภาพ** หมายถึง
เขียนให้ถูกต้อง แจ่มแจ้งสมบูรณ์ ผู้อ่าน
สามารถเข้าใจวัตถุประสงค์ของผู้เขียนได้เป็น
อย่างดี

๒. ส่วนเนื้อเรื่อง

๒.๒ เขียนให้มี**เอกภาพ** หมายถึง เขียน
ให้ได้ใจความสำคัญในแต่ละย่อหน้า ไม่ออก
นอกเรื่องสับสนหรือวกวน

๒. ส่วนเนื้อเรื่อง

๒.๓ เขียนให้มี **สัมพันธภาพ** หมายถึง
เขียนเนื้อหาแต่ละย่อหน้าให้มีความสัมพันธ์
เกี่ยวเนื่องกันโดยตลอดทั้งเรื่อง และย่อหน้าต่อ ๆ
มาจะต้องสัมพันธ์กับย่อหน้าที่ผ่านมา

๓. ส่วนสรุป

เป็นส่วนที่ใช้เพื่อปิด หรือจบเรียงความ ผู้เขียนต้องทำ
ให้ผู้อ่านเกิด **ความกระจ่าง** **ความพึงพอใจ** ที่ได้รับแง่คิดหรือ
ข้อคิด

การเขียนส่วนสรุป ผู้เขียน **ไม่ควร** ใช้คำขึ้นต้นย่อหน้าว่า
สรุป **สรุปแล้ว** **สรุปได้ว่า** เพราะจะทำให้เรียงความ
ขาดความต่อเนื่อง

๓. ส่วนสรุป

ส่วนสรุปของเรียงความไม่ควรให้รายละเอียดเพิ่มเติม แต่ต้องสร้างหรือเน้นสาระสำคัญ เช่น การสรุปด้วยคำสอน บอกให้ทำ หรือเลิกทำบางสิ่งบางอย่าง สรุปด้วยการกล่าวอ้างบทร้อยกรอง คำคม วาทกรรม ที่ช่วยเน้นย้ำประเด็นความคิดหลัก

หลักในการเขียนเรียงความ

๑. เขียนตรงตามส่วนประกอบของการเขียนเรียงความ คือ มีส่วนคำนำ ส่วนเนื้อเรื่อง และส่วนสรุป ย่อหน้าแรกและย่อหน้าสุดท้ายเป็นส่วนนำและส่วนปิดเรื่อง

๒. เขียนตรงตามโครงเรื่องที่วางไว้ทุกประเด็น

๓. เนื้อเรื่องที่วางไว้ตามโครงเรื่องควรเขียนอย่างครบถ้วน และสมบูรณ์และมีการลำดับขั้นตอนที่ต่อเนื่องสอดคล้องกัน

หลักในการเขียนเรียงความ

๔. การนำเสนอเรื่อง ให้มีสาระน่าอ่าน เลือกสรรข้อความที่เหมาะสม มีความน่าเชื่อถือ

๕. มีความคิดแปลกใหม่ ทันสมัย น่าสนใจ สอดแทรกในข้อเขียนอย่างเหมาะสม

๖. มีสำนวนการเขียนดี มีโวหาร คือมีถ้อยคำที่เรียบเรียงน่าอ่าน มีการแสดงถ้อยคำออกมาเป็นข้อความเปรียบเทียบ

หลักในการเขียนเรียงความ

๗. มีความงามในรูปแบบ คือ หัวข้อกลาง
หน้ากระดาษ หัวข้อย่อหน้า หัวข้อย่อจะวาง
รูปแบบได้สัดส่วนที่เหมาะสม สวยงาม อ่านง่าย
ไม่สับสน ย่อหน้าใหม่ทุกครั้งเมื่อต้องการเปลี่ยน
เรื่องใหม่

ขั้นตอนในการเขียนเรียงความ

๑. กำหนดหัวข้อเรื่อง
๒. กำหนดขอบเขตของเนื้อเรื่องและกำหนดขอบเขตของจุดมุ่งหมายให้เฉพาะเจาะจง
๓. รวบรวมข้อมูลเพื่อใช้เขียนโครงเรื่อง
๔. จัดหมวดหมู่ความคิดเป็นหัวข้อสำคัญได้แล้วนำมาจัดวางเป็นโครงเรื่อง แล้วลงมือเขียนตามรูปแบบ

ลงมือทำ จดจำได้

กิจกรรมรายบุคคล

นักเรียนทำใบงานเรื่อง ชวนคิด...ก่อนเขียน : รู้จริง
เรื่องเรียงความ โดยให้นักเรียนตอบคำถามลงในใบงาน
ให้ถูกต้อง ซึ่งมีคำถามอยู่ทั้งหมด ๕ ข้อ

ใบงาน

เรื่อง ชวนคิด...ก่อนเขียน : รู้จริง เรื่องเรียงความ

ใบงานเรื่อง ชวนคิด...ก่อนเขียน : รู้จริงเรื่องเรียงความ

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง พุกันแห่งราชาธิราช

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๔ เรื่อง เรียงร้อยถ้อยความ เต็มเต็มความคิด (๑)

รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๑๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง : ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

๑. การเขียนเรียงความคืออะไร

๒. เพราะเหตุใดผู้เขียนเรียงความจึงควรเริ่มต้นด้วยการคิดอย่างเป็นระบบ และส่งผลต่อคุณภาพของเรียงความอย่างไร

๓. หากผู้เขียนเรียงความละเลยการเขียนคำนำ หรือเขียนคำนำไม่ตรงกับเนื้อเรื่อง จะส่งผลอย่างไรต่อผู้อ่าน

๔. หากเรียงความไม่มี “สารัตถภาพ เอกภาพ และสัมพันธภาพ” เรียงความนั้นจะมีลักษณะอย่างไร และส่งผลกระทบต่อผู้อ่านอย่างไร

๕. เพราะเหตุใดการวางโครงเรื่องก่อนเขียนเรียงความจึงสำคัญ และส่งผลอย่างไรต่อความสมบูรณ์ของเนื้อหา

ชื่อ - สกุล.....ชั้น ม.๑/..... เลขที่.....

ลงมือทำ จดจำได้

๑. การเขียนเรียงความคืออะไร
๒. เพราะเหตุใดผู้เขียนเรียงความจึงควรเริ่มต้นด้วยการคิด
อย่างเป็นระบบ และส่งผลต่อคุณภาพของเรียงความอย่างไร
๓. หากผู้เขียนเรียงความละเลยการเขียนคำนำ หรือเขียนคำนำ
ไม่ตรงกับเนื้อเรื่อง จะส่งผลอย่างไรต่อผู้อ่าน

คำถาม

ลงมือทำ จดจำได้

๔. หากเรียงความไม่มี “สารัตถภาพ เอกภาพ และ สัมพันธภาพ” เรียงความนั้นจะมีลักษณะอย่างไร และส่งผลต่อผู้อ่านอย่างไร

๕. เพราะเหตุใดการวางโครงเรื่องก่อนเขียนเรียงความจึงสำคัญ และส่งผลอย่างไรต่อความสมบูรณ์ของเนื้อหา

คำถามชวนคิด

การใช้ภาษาเขียนอย่างสร้างสรรค์
ในการเขียนเรียงความมีคุณค่าอย่างไร
ต่อการสื่อสารความคิดและความรู้สึก
ของผู้เขียน

คำไหน ใช้ถูก

อนุญาต

อนุญาต

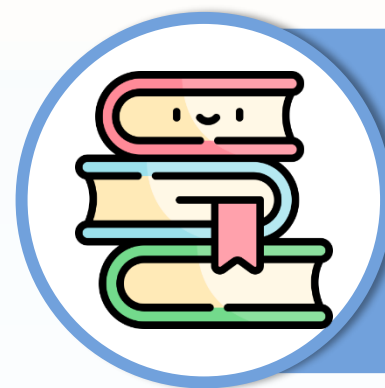

อนุญาต

ก. ยินยอม, ยอมให้, ตกลง.

แหล่งที่มา : <https://dictionary.orst.go.th/> พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๔

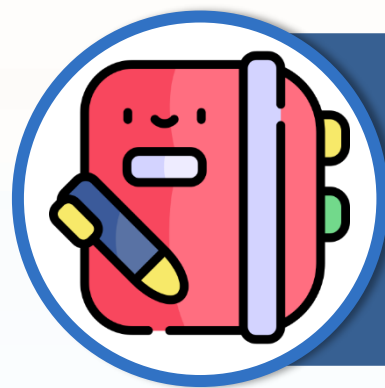
บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง

เรียงร้อยถ้อยความ
เติมเต็มความคิด (๒)

ดาวน์โหลดเอกสารเพิ่มเติมได้ที่ www.dltv.ac.th
รายวิชา ภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

สิ่งที่ต้องเตรียม

๑. ใบความรู้เรื่อง เรียงร้อยถ้อยความ เต็มแต้ม
ความคิด (๒): การวางโครงเรื่อง
๒. ใบงานเรื่อง คิดก่อนเขียน เรียบเรียงก่อนเล่า
๓. ใบกิจกรรม “แผนที่ความคิด สู่เรียงความ
สร้างสรรค์”

ดาวน์โหลดเอกสารเพิ่มเติมได้ที่ www.dltv.ac.th
รายวิชา ภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑